

A Magyar Rádió hírolvasóinak tevékenysége kritikán aluli

Első alkalommal azt gondolhatjuk, szabadnapos a hírolvasó, ezért van a mikrofon előtt vendégmunkás. A Magyar Rádió hírolvasóinak tevékenysége kritikán aluli

Első alkalommal azt gondolhatjuk, szabadnapos a hírolvasó, ezért van a mikrofon előtt vendégmunkás. A tizedik és századik alkalom után azonban már nem merészség kijelenteni, hogy a Magyar Rádió hírolvasóinak tevékenysége kritikán aluli. Olykor egyenesen botrányos. Baki baki hátán, készületlen, gyakorlatlan amatőrök váltják egymást a stúdióban. Ezen nem árt szomorkodni egy kicsit.

Ma már kevesen értik, mit jelentett, hogy a közszolgálati rádió nyelvi etalon. Nemhogy nyelvi, semmiféle etalonok nincsenek, nincs tekintély és vezérelni, csak relativizálás. Ma már a tanteremben nem a tanár az úr, hanem a jogait lobogtató diák, a kórházban pedig a beteg, aki feljelengetheti az orvost, ha az kimegy WC-re. A modern nyelvészet pedig, hogy visszatérjünk a nyelvi etalonhoz, azt vallja, minden közlés jó, amit meg lehet érteni.

Nos, a közszolgálati rádió nyelvi állapotát talán nem lenne jó relativizálni. Már csak azért sem, mert nem magán-, hanem közügy, amint ez a nevében benne is van. Ha a Magyar Rádió beszél, vagy abból beszélnek, akkor az soha nem két ember beszélgetése, hanem millióknak szóló közlés. Ügy kell tehát végezni, hogy azt milliók megérthessék, sőt meg is értsék. A kódolt vagy bennfentes közlések ezért éppúgy elvetendő, mint a rosszul megfogalmazott, rossz nyelvi és intellektuális logikával elmondott mondatok. Ez utóbbi épp olyan tisztességtelen és elítélendő újságírói magatartás, mint az elhallgatás, a félinformáció, a csúsztatás.

Az etalonság további emlegetése helyett foglalkozzunk inkább azokkal a kísérletekkel bizonyított állításokkal, amelyek szerint a gyors szövegmondás, a hadarás nem jelent többet mondást, sőt, valójában kevesebb a hasznos, „levehető” információtartalma. Valamint, hogy a rossz beszédállapot, a beszédhiba azért rendkívül zavaró, mert eltereli a hallgató figyelmét a közlésről.

És hogy a rosszul „bemondott”, kiejtett idegen nevek, szavak mégis csak etalonként szolgálnak, vagyis terjednek, mint a futótűz. A folyton bakizó, a szöveg tartalmát talán nem is értő rádiós ifjútörökök mindezt talán nem is gondolták végig. Nem tanította meg nekik senki. Miként azt sem magyarázták el nekik, hogy a közrádióban honosodó új hullám nem attól új, hogy kidobunk minden régít az ablakon, hanem hogy megkeressük és megjavítjuk, ami menthető.

Végül emlékezzünk meg a rádióbemondókról, akik egykor hangot, ezzel karaktert adtak az intézménynek. Egressy, Bözsöny, Bá-tyoni és kollégáik, kolléganőik egy része ma már be sem teheti a lábát a Bródy Sándor utcai épületbe (ne mászkáljanak, ne kísértsenek ott, ahol új idők új szelei fújnak).

A híreket nagyon sajnálom. Talán nem lenne nagy túlköltés visszaültetni a megmaradt néhány bemondót a hírolvasó-stúdióba.

Kísértetek, ifjútörökök

Írta: Magyar Nemzet - 2008. jan 22.

2008. január 22. kedd - Módosítás: 2008. január 22. kedd

Vagy talán nekünk jobb, ha nem értjük a híreket?

(Magyar Rádió)

HANTHY Kinga